

## **ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Сучасний стан української економіки потребує значних перетворень, які сприятимуть підвищенню ефективності діяльності підприємств та забезпеченню стійкості. Оцінка стійкості та ефективності діяльності підприємства, як правило, ґрунтується на аналізі різних фінансових показників, таких як чистий прибуток, рентабельність інвестицій, ринкова вартість підприємства. Однак, складаючи список фінансових коефіцієнтів, на підставі яких будуть ухвалюватися стратегічні рішення, необхідно враховувати переваги й недоліки використання цих показників на практиці.

Отримання інформації про майбутнє, особливий вид передбачення можливих або бажаних змін фінансово-господарського стану сучасних підприємств є необхідним елементом формування їх ринкової стратегії. Прогнозування виступає основою розробки довго- та середньо термінових прогнозів щодо економіки підприємства в цілому та його окремих структурних підрозділів. У системі управління підприємствами прогнозування посідає особливе місце, оскільки надає можливість отримання науково-обґрунтованого висновку про їх можливий рівень економічної стійкості, термін досягнення бажаного рівня стійкості та альтернативні шляхи розвитку фінансово-економічної діяльності.

Основним підходом до виконання процесу прогнозування економічних систем є програмно-цільовий підхід, що ґрунтується на синтезі узагальнюючого й часткового підходу до складання прогнозів. Прогнозні значення показника економічної стійкості підприємства доцільно аналізувати на підставі моделювання періодичних трендів. Оцінювання, аналіз тенденції змін і прогнозування показника економічної стійкості підприємства надає змогу виявити недоліки у роботі та можливості своєчасно їх виправити і відкоригувати.

Важливою є також проблема інформаційного забезпечення проведення аналізу економічної стійкості підприємства. Для конкретизації заходів, спрямованих на забезпечення економічної стійкості підприємства у нестабільному зовнішньому середовищі

потрібні методичні розробки та практичні рекомендації щодо формування факторів забезпечення відповідних організаційно-економічних умов функціонування та розвитку підприємства.

Для врахування впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на економічну стійкість підприємства запропоновано визначати індекс ефективності фінансового управління підприємством, котрий має наступну формулу (1):

$$IE\Phi Y = \frac{Pr \times (1+t)}{IC} \times \frac{ROIC}{WACC} \times \frac{P_1 - P_0}{P_0} \times RSI, \quad (1)$$

де  $IE\Phi Y$  – індекс ефективності фінансового управління підприємством;

$Pr$  – чистий прибуток у звітному році, грн;

$t$  – зростання прибутку підприємства у прогностному періоді, %;

$IC$  – величина інвестованого капіталу підприємства, грн;

$ROIC$  – рентабельність інвестованого капіталу, %;

$WACC$  – середньозважена вартість капіталу, %;

$P_1$  – ціна акції на кінець аналізованого періоду (ціна акції останньої угоди купівлі/продажу акції на фондовому ринку за рік), грн.;

$P_0$  – ціна акції на початок аналізованого періоду (ціна акції першої угоди купівлі/продажу акції на фондовому ринку за рік), грн.;

$RSI$  – коефіцієнт відносної сили фондового ринку, це індикатор технічного аналізу, що визначає силу тренда і ймовірність його зміни, визначається за формулою 2.

$$RSI = 100 - \frac{100}{(1 + RC)}, \quad (2)$$

$RC$  с відносна сила зміни вартості акціонерного капіталу підприємства на фондовому ринку, котра визначається на основі середніх цін акцій за аналізований період, визначається за формулою 3;

$$RC = \frac{\text{середнє значення підвищення цін закриття за } x \text{ періодів}}{\text{середнє значення зниження цін закриття за } x \text{ періодів}}, \quad (3)$$

Значення ціни купівлі та продажу акцій підприємства на

фондовому ринку зазначені на інформаційних сайтах Української фондової біржі (ПФТС) та даних інвестиційних компаній.

Слід зазначити, що цей індекс характеризує як внутрішній стан підприємства  $\frac{Pr}{IC} \times \frac{ROIC}{WACC}$  так і оцінює вплив зовнішнього

економічного середовища  $\frac{P_1 - P_0}{P_0} \times RSI$  на стійкість підприємства та показує перспективи його подальшого розвитку. Падіння вартості акцій свідчить про зменшення фінансової зацікавленості майбутніх акціонерів вкладати кошти у підприємство, отже як наслідок можливі труднощі із залученням позикового капіталу як по сумі, так і по збільшенню його вартості для підприємства.

Для розрахунку індекса ефективності фінансового управління підприємством попередніх періодів формула корегується шляхом виключення темпу зростання прибутку підприємства.

Інтерпретація результатів отриманих при розрахунках показала, що індекс ефективності фінансового управління підприємством може мати як позитивне так і від'ємне значення. Від'ємне значення індексу свідчить про наближення кризових явищ та високу вірогідність настання банкрутства, позитивне значення – про низьку вірогідність настання банкрутства та наближення кризових явищ. Зменшення індексу у динаміці також свідчить про наближення кризових явищ та високу вірогідність настання банкрутства, збільшення показника – про низьку вірогідність настання банкрутства та наближення кризових явищ.

**СОКОЛОВА Л.В.**, д.э.н., профессор, г. Харьков, ХНУРЭ

**БЕЛИЧЕНКО А.Б.**, аспирант, г. Харьков, ХНУРЭ

**СОКОЛОВ О.Э.**, соискатель, г. Харьков, ХНУРЭ

## **ГЕЙМИФИКАЦИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ МОТИВАЦИИ ВЫСОКОКАЧЕСТВЕННОГО ТРУДА ПЕРСОНАЛА**

В условиях высокой конкуренции на рынке труда и в поисках высококвалифицированных кадров работодатели все чаще применяют нестандартные методы подбора, адаптации, обучения, развития и мотивации персонала. Возрастает количество предприятий, которые создают и/или развивают у себя систему